

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Tdo/67/2019
Identifikačné číslo spisu: 4617010783
Dátum vydania rozhodnutia: 08.07.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Martin Piovartsy
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:4617010783.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Piovartsyho a sudcov JUDr. Petra Paludu a JUDr. Františka Moznera v trestnej veci obvineného P. K. pre obzvlášť závažný zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c), písm. d), ods. 2 písm. b), písm. c), písm. d) Trestného zákona s použitím § 138 písm. b), písm. j) Trestného zákona a § 139 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, o dovolaní obvineného P. K. podanom prostredníctvom obhajcu JUDr. Ľubomíra Kišaca proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 10. apríla 2018, sp. zn. 1To/11/2018, na neverejnom zasadnutí konanom 8. júla 2020, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. b) Trestného poriadku a § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného P. K. sa odmieta.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Topoľčany zo 17. januára 2018, sp. zn. 3T/48/2017, bol obvinený P. K. uznaný za vinného zo spáchania obzvlášť závažného zločinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c), písm. d), ods. 2 písm. b), písm. c), písm. d) Trestného zákona s použitím § 138 písm. b), písm. j) Trestného zákona a § 139 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, a to na tom skutkovom základe, že

hoci nebol držiteľom povolenia Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky na zaobchádzanie s omamnými a psychotropnými látkami, v bližšie nezistenom čase, bližšie nezisteným spôsobom a na bližšie nezistenom mieste si zadovážoval metamfetamín, tzv. pervitín, a marihuanu, pričom metamfetamín je zaradený v zmysle zákona č. 139/1998 Z. z. o omamných látkach, psychotropných látkach a prípravkoch v znení neskorších predpisov do II. skupiny psychotropných látok, rastliny rodu Cannabis (konopa) sú zaradené v zmysle zákona č. 139/1998 Z. z. o omamných látkach, psychotropných látkach a prípravkoch v znení neskorších predpisov do I. skupiny omamných látok a THC - tetrahydrokanabinol je zaradený v zmysle zákona č. 139/1998 Z. z. o omamných látkach, psychotropných látkach a prípravkoch v znení neskorších predpisov do I. skupiny psychotropných látok, tieto od presne nezistenej doby do 12:05 hod. dňa 6. júna 2017 v mieste trvalého bydliska ako aj

na iných miestach v E. neoprávnene prechovával jednak pre vlastnú potrebu a následne i predával alebo zadovožoval iným spôsobom, a to v E.

- v mesiaci máj 2017 Y. Š., nar. XX. Q. XXXX, trvale bytom E., M. č. XXXX/XX, pričom mal vedomosť, že sa lieči z drogovej závislosti,
- za obdobie od roku 2014 do 4. júna 2017 T. Š., nar. XX. G. XXXX, trvale bytom E., M. č. X, pričom mal vedomosť, že sa lieči z drogovej závislosti,
- v presne nezistenom čase v lete 2017 M. M., nar. XX. B. XXXX, trvale bytom E., O. č. XXXX/X,
- za obdobie od leta 2015 až do júna 2017 A. B., nar. XX. Y. XXXX, bytom E., C. č. XXXX/XX,
- za obdobie od roku 2014 až do júna 2017 M. Š., nar. X. Q. XXXX, trvale bytom E., U. M. č. XX/XX,
- za obdobie od roku 2013 do roku 2015 L. K., nar. XX. A. XXXX, trvale bytom C. XXXX/XX, č. E..

Podľa § 172 ods. 2 Trestného zákona, za zistenej poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. j), písm. l) Trestného zákona, nezistenej priťažujúcej okolnosti podľa § 37 Trestného zákona, postupom podľa § 38 ods. 2, ods. 3 Trestného zákona, § 39 ods. 1, ods. 3 písm. c) Trestného zákona bol za to obvinený P. K. odsúdený na trest odňatia slobody vo výmere 5 (päť) rokov. Podľa § 48 ods. 4 Trestného zákona bol na výkon tohto trestu zaradený do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia.

Zároveň, podľa § 76 ods. 1, § 78 ods. 1 Trestného zákona bol obvinenému P. K. uložený ochranný dohľad v trvaní 2 (dva) roky.

Napokon, podľa § 73 ods. 2 písm. d), ods. 4 Trestného zákona a § 74 ods. 1 Trestného zákona bolo obvinenému P. K. uložené ochranné protitoxikomanické liečenie ústavnou formou.

Na podklade odvolania prokurátorky Okresnej prokuratúry Topolčany voči uvedenému rozsudku okresného súdu Krajský súd v Nitre rozsudkom z 10. apríla 2018, sp. zn. 1To/11/2018, rozhodol tak, že podľa § 321 ods. 1 písm. b), písm. d), ods. 2 Trestného poriadku pri nezmenenom skutkovom základe zrušil napadnutý rozsudok vo výroku o treste a zároveň, rozhodujúc sám na základe § 322 ods. 3 Trestného poriadku, uložil obvinenému P. K. podľa § 172 ods. 2 Trestného zákona, postupom podľa § 38 ods. 2, ods. 3 Trestného zákona, pri zistenej poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. l) Trestného zákona, trest odňatia slobody vo výmere 10 (desať) rokov. Podľa § 48 ods. 3 písm. b) Trestného zákona obvineného na výkon trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s maximálnym stupňom stráženia.

Proti rozsudku krajského súdu podal obvinený P. K. prostredníctvom obhajcu dovolanie z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. c) a písm. g) Trestného poriadku.

Napriek označeniu uvedených dovolacích dôvodov obvinený nešpecifikoval, v čom vidí naplnenie každého z nich a žiadnu z dovolaní následne vznesených námietok nesubsumoval pod niektorý z uplatnených dôvodov dovolania. Rovnako, jednoznačne nevymedzil ani rozsah, v ktorom rozhodnutie odvolacieho súdu podaným dovolaním napadol, keďže na jednom mieste výslovne uviedol, že dovolanie smeruje voči výroku o treste, konkrétne voči výmere uloženého trestu odňatia slobody a tiež voči zaradeniu pre výkon trestu do ústavu s maximálnym stupňom stráženia, avšak v ďalšej časti dovolania vyslovil, že dovolanie podáva čo do výroku o vine a treste.

Podstatnú časť svojich dovolacích námietok smeroval voči postupu krajského súdu, ktorý na rozdiel od súdu prvého stupňa pri ukladaní trestu neaplikoval § 39 ods. 1, ods. 3 písm. c) Trestného zákona, majúci za to, že podmienky na jeho použitie boli splnené. Zároveň namietal, že na rozdiel od súdu prvého stupňa mu krajský súd, dôvodiac poukazom na amnestované a zahladené skutky, neoprávnene nepriznal poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. j) Trestného zákona, pričom pripomenul, že samotná prokurátorka na str. 4 svojho odvolania uviedla, že sa naňho musí hľadieť ako na netrestaného, a teda podľa svojho tvrdenia splnil podmienky pre jej priznanie. Rovnako, za neoprávnene nepriznanú považoval aj poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. d) Trestného zákona (vek blízky veku

mladistvých), ktorú krajský súd vo svojom rozhodnutí sám spomenul (na str. 9). V kontexte naznačených výhrad krajskému súdu vyčítal, že zmenil výrok o treste v jeho neprospech tým, že zmenil skutkový stav v rozsahu poľahčujúcich okolností a okolností pre mimoriadne zníženie trestu, hoci odvolanie prokurátorky sa týkalo výlučne výšky trestu, a nie aj skutkového stavu, a to navyše bez toho, aby vykonal dokazovanie, čím podľa jeho názoru porušil § 322 ods. 1 Trestného poriadku. Okrem uvedeného mal dovolateľ za to, že krajský súd takto rozhodol na základe nových skutkových okolností, voči ktorým nemal možnosť obhajovať sa, a teda tým porušil jeho právo na obhajobu. Samotná zmena skutkového stavu v rozsahu poľahčujúcich okolností mala podľa neho spočívať v tom, že oproti skutkovému stavu zistenému súdom prvého stupňa krajský súd nezohľadnil poľahčujúcu okolnosť v zmysle § 36 písm. j) Trestného zákona. Pritom vychádzajúc zo skutočnosti, že ako obžalovaný urobil vyhlásenie o vine v zmysle § 257 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku, mal za to, že mu svedčali poľahčujúce okolnosti podľa § 36 písm. j), písm. l) aj písm. n) Trestného zákona. V nadväznosti na uvedené poukázal na judikát R 21/1970, podľa ktorého nemožno vylúčiť, že viaceré okolnosti, ktoré inak samy osebe sú len všeobecnými poľahčujúcimi okolnosťami, v konkrétnom prípade v súhrne nadobudnú taký význam, že ich bude možné posúdiť ako výnimočné okolnosti prípadu v zmysle § 39 ods. 1 Trestného zákona, a trval na tom, že v jeho prípade by boli účel trestu i ochrana spoločnosti dosiahnuté i trestom, ktorý by mu bol uložený na dolnej hranici trestnej sadzby, upravenej s použitím § 39 ods. 1, ods. 3 písm. c) Trestného zákona, t.j. vo výmere 5 rokov. Napokon, s odkazom na bližšie nešpecifikovaný komentár k § 257 Trestného poriadku, sa obvinený domnieval, že ak pred súdom vyhlási, že je vinný, a súd toto vyhlásenie prijme, má byť aj pri určovaní výšky trestu pod dolnú hranicu trestnej sadzby v porovnateľnom postavení ako v prípade konania o dohode o vine a treste, čo samo osebe postačuje na aplikovanie § 39 Trestného zákona, a to bez ohľadu na okolnosti prípadu či pomery páchatel'a alebo iné poľahčujúce okolnosti.

Dovolateľ sa nestotožnil ani s rozhodnutím odvolacieho súdu o jeho zaradení na výkon trestu do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s maximálnym stupňom stráženia. Podľa neho mal súd postupovať podľa § 48 ods. 4 Trestného zákona a na výkon trestu ho, s ohľadom na to, že doposiaľ nebol vo výkone trestu a nie je tak narušený, aby ho bolo potrebné zaradiť do ústavu s prísnejším stupňom stráženia, zaradiť do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia, kde by bola jeho náprava, vzhľadom na jeho doterajšiu beztrestnosť, vek a osobu, lepšie zaručená. K posúdeniu možnosti nápravy odkázal na judikát R 23/1967.

Zároveň vyslovil presvedčenie, že aplikácia trestnej sadzby v rozpätí 10 - 15 rokov (ustanovenej v § 172 ods. 2 Trestného zákona, ktorý nerozlišuje skutočného diler'a, ktorý predajom drog zarába, od tzv. diler'a - konzumenta, ktorý si zadovážuje drogu predovšetkým pre seba a pre osoby v rámci komunity osôb užívajúcich drogu) by u prvotrestanej osoby v súhrne s okolnosťami prípadu a poľahčujúcimi okolnosťami prípadu predstavovala neprimerane prísny trest. Trval na tom, že takáto mechanická aplikácia zákonnej trestnej sadzby na všetky prípady, ktoré formálne naplnia § 172 ods. 2 písm. c) Trestného zákona, by znamenala neprimeranú tvrdosť zákona a minula by sa účelu trestu. Keďže pre naplnenie § 172 ods. 2 Trestného zákona postačuje naplnenie formálnej stránky, mal za to, že konkrétne okolnosti každého prípadu je potrebné zvážiť a diferencovať v rámci ukladania trestu a jeho výšky i pri úvahách o možnej aplikácii § 39 ods. 1 Trestného zákona. V nadväznosti na uvedené, upriamil pozornosť na svoje doznanie a oľutovanie trestnej činnosti, na okolnosti, za akých sa dopustil trestnej činnosti (teda že bol sám závislý na droge), na to, že sa na jeho osobu hľadelo, ako keby nebol súdne trestaný, ako aj na prevahu poľahčujúcich okolností a žiadne priťažujúce okolnosti, čo v súhrne odôvodňuje použitie § 39 ods. 1 Trestného zákona. Argumentoval aj tým, že drogy nedistribuoval za účelom zisku, ale pre to, aby mal sám na dávku, keďže bol na drogách závislý. Zdôraznil, že v čase, keď sa dopúšťal trestnej činnosti, bolo jeho konanie nepochybne ovplyvnené tým, že požíval drogy, pričom skutku sa nedopustil pre zisk, ale preto, že sa pohyboval v komunite ľudí, kde si drogy vzájomne zadovážovali a poskytovali, pričom osoby, ktorým drogu poskytol, boli už dlhodobými užívateľmi drog a na užívanie drog nikoho nenavádzal.

Zhrnúc uvedené, dovolateľ zopakoval, že s poukazom na § 34 ods. 1, ods. 3, ods. 4 Trestného zákona by aj trest na dolnej hranici trestnej sadzby upravenej v § 39 ods. 1, ods. 3 písm. c) Trestného zákona (5 rokov) so zaradením pre jeho výkon do ústavu s minimálnym stupňom stráženia bol, vzhľadom na jeho vek, okolnosti prípadu, jeho osobu, pomery, poľahčujúce okolnosti, absenciu priťažujúcich okolností, dostatočne represívnym trestom, najmä v kombinácii s ochranným opatrením zároveň mu

uloženým vo forme ochranného dohľadu vo výmere 2 rokov, ktoré tiež nepochybne smeruje k naplneniu účelu trestu, ako aj s ochranným protitoxikomanickým liečením ústavnou formou.

V ďalšej časti podaného dovolania obvinil krajský súd z toho, že jeho postupom na verejnom zasadnutí 10. apríla 2018 došlo k porušeniu práva byť stíhaný len zo zákonných dôvodov a zákonným spôsobom a zároveň práva na spravodlivý proces, ktoré sa opierajú o čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky. V tejto súvislosti považoval za potrebné poukázať na konanie súdu prvého stupňa, ktorý na hlavnom pojednávaní prijal podľa § 257 ods. 1 Trestného poriadku jeho vyhlásenie a následne podľa § 257 ods. 8 Trestného poriadku vyhlásil, že dokazovanie v rozsahu, v akom priznal spáchanie skutku, sa nevykoná a vykoná sa iba v súvislosti s výrokom o treste a ochrannom opatrení. Následne bol prečítaný znalecký posudok MUDr. Boženy Segedovej z č. l. 79-89, oboznámený odpis z registra trestov z č. l. 102, č. l. 263, výpis z evidencie priestupkov z č. l. 103-104 a pripojené spisy Okresného súdu Topoľčany, sp. zn. 1T/129/2018, a sp. zn. 1T/49/2014, po čom súd vyhlásil dokazovanie za skončené a udelil slovo na záverečné reči, po ktorých vyhlásil rozsudok. Predseda senátu krajského súdu, rozhodujúceho na verejnom zasadnutí, vyhlásil po vyjadrení procesných strán k odvolaniu prokurátora uznesenie, že dokazovanie vykonávané nebude a následne vyhlásil rozsudok. S ohľadom na konštatované dovolateľ uzavrel, že kým okresný súd vychádzal pri rozhodovaní o treste a ochrannom opatrení z dokazovania na hlavnom pojednávaní, rozsudok odvolacieho súdu vzišiel z dôkazov a skutkových zistení, ktoré orgány činné v trestnom konaní zabezpečili v prípravnom konaní, avšak neodznali pred súdom prvého ani druhého stupňa. Preto mal dovolateľ za to, že takto získané dôkazy neboli procesne spôsobilé odôvodniť rozsudok krajského súdu, keďže neboli získané tak, ako to upravuje Trestný poriadok v § 297. Konkretizoval, že jeho výhrady smerujú voči skutkovým zisteniam uvedeným na str. 6, 7, 8 a 9 dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu, ktorý podľa jeho mienky veľmi selektívne, a to v jeho neprospech, povyberal určité pasáže výpovedí svedkov Y. Š., T. Š., M. M., A. B. a ďalších. Poukázal na zápisnicu o verejnom zasadnutí z 10. apríla 2018, z ktorej vyplýva, že súd zasadal za účelom rozhodovania o odvolaní okresného prokurátora proti prvostupňovému rozsudku. Krajská prokuratúra Nitra k odvolaniu uviedla, že sa plne pridrižiava písomne uvedených dôvodov odvolania, pričom zo samotného odvolania nevyplýva požiadavka na ďalšie dokazovanie v podobe výsluchu svedkov ani čítania ich výpovedí. Zdôraznil, že návrh na vykonanie dôkazov na verejnom zasadnutí nebol vznesený ani zo strany Krajskej prokuratúry Nitra, ani z jeho strany či zo strany jeho obhajcu. Vychádzajúc z uvedeného, zhrnul, že skutočnosti a dôkazy uvedené v rozsudku odvolacieho súdu neboli vykonané a získané dokazovaním na verejnom zasadnutí, a teda mal pri rozhodovaní vychádzať iba z dôkazov, ktoré vykonal súd prvého stupňa na hlavnom pojednávaní. Dovolateľ potvrdil, že sa dobrovoľne vzdal dokazovania v otázke viny, a preto v tejto časti procesný postup krajského súdu nenamietal. Trval však na tom, že právo na riadne dokazovanie mu zostalo zachované v otázke uloženia trestu a ochranného opatrenia, vo vzťahu k výrokom o ktorých bolo povinnosťou súdu dohliadať na to, aby jeho rozhodnutie aj v týchto otázkach bolo založené výhradne na dôkazoch, ktoré boli vykonané na hlavnom pojednávaní v prítomnosti obvineného a jeho obhajcu. Keďže súd mu takéto procesné práva neposkytol, vyprodukoval nezákonné dôkazy, na základe ktorých rozhodol o treste a ochrannom opatrení. Krajskému súdu tiež vyčítal porušenie zásady ústnosti (§ 2 ods. 18 Trestného poriadku) a zásady bezprostrednosti (§ 2 ods. 19 Trestného poriadku) i odopretie práva na spravodlivé prerokovanie veci pred súdom chráneného Európskym dohovorom.

Vzhľadom na uvedené obvinený P. K. navrhol, aby dovolací súd po vyslovení porušenia zákona v príslušných ustanoveniach zrušil podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku napadnutý rozsudok Krajského súdu v Nitre z 10. apríla 2018, sp. zn. 1To/11/2018, a podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku prikázal súdu, o ktorého rozhodnutie ide, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

V súlade s ustanovením § 376 Trestného poriadku prvostupňový súd dovolanie obvineného P. K. doručil na vyjadrenie stranám, ktoré by mohli byť rozhodnutím o dovolaní priamo dotknuté.

Prokurátorka Okresnej prokuratúry Topoľčany úvodom svojho vyjadrenia k dovolaniu obvineného P. K. zrekapitulovala priebeh doterajšieho konania i obsah podaného dovolania, ktoré označila za nedôvodné. Na margo námietky neaplikácie ustanovenia § 39 ods. 1, ods. 3 písm. c) Trestného zákona pripomenula,

že jeho použitie prichádza do úvahy vtedy, keď je možné mimoriadne znížiť trest vzhľadom na okolnosti prípadu alebo vzhľadom na pomery páchatel'a, pretože použitie trestnej sadzby ustanovenej zákonom by bolo pre páchatel'a neprimerane prísne, pričom páchatel'a možno prevychovať a ochranu spoločnosti zabezpečiť i trestom kratšieho trvania. Doplnila, že okolnosťami prípadu sú všetky skutočnosti, ktoré majú vplyv na posúdenie povahy, charakteru a závažnosti trestného činu, vrátane možnosti nápravy páchatel'a. Mimoriadne zníženie trestu odňatia slobody pritom možno odôvodniť aj okolnosťami, ktoré sú znakom príslušnej skutkovej podstaty trestného činu, pokiaľ ich význam alebo intenzita, ktorou boli naplnené, výrazne vybočujú z obvyklých prípadov takýchto trestných činov, a preto odôvodňujú zhovievavejší prístup pri ukladaní trestu.

Z hľadiska pomerov páchatel'a, v rámci ktorých sa hodnotia rodinné a osobné pomery, existujúce v čase rozhodovania o treste, napríklad majetkové pomery páchatel'a, jeho zdravotný stav a zdravotný stav jeho rodiny, starostlivosť o početnú rodinu, prípadné tehotenstvo páchatel'ky a podobne, sa domnievala, že v prejednávanej príhode neboli v rámci kontradiktórne vykonaného dokazovania produkované žiadne také pomery na strane obvineného, ktoré by odôvodňovali mimoriadne zníženie trestu.

K okolnostiam spáchania skutku a k osobe páchatel'a prokurátorka poukázala na to, že obvinený naplnil skutkovú podstatu žalovaného trestného činu viacerými konaniami, keď neoprávnene predával, zadovážoval a prechovával po akúkoľvek dobu omamnú a psychotropnú látku a čin spáchal na osobe, ktorá sa lieči z drogovej závislosti, závažnejším spôsobom konania - po dlhší čas, na viacerých osobách a na chránenej osobe - dieťaťi.

Vo vzťahu k požiadavke dovolateľa na použitie judikátu, na podklade ktorého po tzv. vyhlásení o uznaní viny môže aj súd (obdobne ako prokurátor v konaní o dohode o vine a treste) zmierniť trest pod dolnú hranicu trestnej sadzby až o tretinu, zdôraznila, že ide o možnosť danú súdu, ktorá však zároveň musí mať svoj podklad aj v zistených konkrétnych okolnostiach prípadu alebo osobných pomeroch páchatel'a. Očakávanie obvineného, že len na podklade vyhlásenia o uznaní viny mu bude bez ďalšieho trest zmiernený pod zákonom stanovenú trestnú sadzbu, preto považovala za nedôvodné.

V reakcii na námietku nepričítania poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. j) Trestného zákona prokurátorka uviedla, že predmetnú poľahčujúcu okolnosť je možné priznať v prípade, ak páchatel' dodržiaval právny poriadok a ďalšie základné normy občianskej spoločnosti, plnil si svoje povinnosti voči štátu aj voči spoločnosti (voči zamestnávateľovi, rodine a podobne), nezneužíval svoj práva voči spoluobčanom, nenarušoval občianske spolužitie v bydlisku ani v zamestnaní, nedopúšťal sa priestupkov, iných deliktov a trestných činov. Pripustila, že vo všeobecnosti predchádzajúce odsúdenie samo osebe nebráni priznať túto poľahčujúcu okolnosť, avšak trvala na tom, že záleží na charaktere spáchaného trestného činu a na tom, ako sa páchatel' správal po odsúdení, či preukázal svoju nápravu, a to bez ohľadu na to, či takéto odsúdenie bolo formálne zahladené. Preto, pokiaľ z odpisu z registra trestov dovolateľa vyplýva, že tento bol dvakrát súdne trestaný, a to rozsudkom Okresného súdu Topoľčany z 10. decembra 2012, sp. zn. 1T/129/2012, právoplatným 10. decembra 2012, pre spolupáchateľstvom spáchaný zločin vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona, § 20 Trestného zákona, a rozsudkom Okresného súdu Topoľčany zo 4. júna 2014, sp. zn. 1T/49/2014, právoplatným 4. júna 2014, pre prečin krádeže podľa § 212 ods. 2 písm. f) Trestného zákona, tak napriek tomu, že obe tieto odsúdenia boli v danom štádiu tohto trestného konania zahladené, bolo pri ukladaní trestu potrebné riadne zvážiť i tieto okolnosti. Prokurátorka v tejto súvislosti podotkla, že zahladzuje sa odsúdenie, nie spáchanie trestných skutkov, a dodajúc, že obvinený sa dopustil aj dvoch priestupkov, mala za to, že z takto vykonaného dokazovania vo vzťahu k osobe dovolateľa nebolo možné konštatovať, že pred spáchaním činu viedol riadny život a týmto odôvodňovať mimoriadne zníženie trestu.

Ohľadom námietky nepriznania poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. n) Trestného zákona poukázala na stanovisko trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 27. júna 2017, sp. zn. Tpj 55/2016 [zverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky (ďalej len "Zbierka") pod č. 44/2017], podľa ktorého samotné priznanie bez ďalšieho nezakladá poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. n) Trestného zákona.

K zaradeniu obvineného na výkon trestu prokurátorka uviedla, že s ohľadom na § 48 ods. 3 písm. b) Trestného zákona prichádzalo v danom prípade do úvahy zaradenie obvineného ako páchatel'a obzvlášť závažného zločinu na výkon trestu do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s maximálnym stupňom strázenia, preto rozhodnutie krajského súdu považovala za správne.

Napokon, v reakcii na dovolaciú námietku obvineného, že pri otázke uloženia trestu a ochranného opatrenia ostáva dôkazné bremeno na ramenách prokurátora, pripomenula, že podstatou kontradiktórnosti trestného konania a s ňou súvisiacou „rovnosťou zbraní“ je, aby všetci účastníci konania mali reálnu možnosť využiť svoje procesné práva predložiť argumenty a reagovať na protiargumenty protistrany. V tejto súvislosti poukázala na vyjadrenie dovolateľa, prezentované v dovolaní, že na verejnom zasadnutí odvolacieho súdu nenavrhol dokazovanie ani on, ani jeho obhajca. S prihliadnutím na uvedené skutočnosti vyslovila názor, že v danom prípade dovolanie nie je dôvodné, a preto navrhla, aby ho dovolací súd odmietol podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku.

Na vyjadrenie prokurátorky Okresnej prokuratúry Topolčany podané k dovolaniu obvineného a súdom prvého stupňa doručené obvinenému i jeho obhajcovi JUDr. Lubomírovi Kišacovi reagoval osobne spísaným vyjadrením samotný dovolateľ. Tento sa s vyjadrením prokurátorky nestotožnil. K namietanej neaplikácii § 36 písm. j) Trestného zákona dodal, že vychádzajúc z rozhodnutia R 29/2018, v ktorom sa uvádza, že ak sa na páchatela hľadí, ako keby nebol odsúdený, a okrem predchádzajúceho odsúdenia s takými účinkami (účinkami jeho zahľadania) nemožno na základe iných okolností konštatovať, že páchatel nevedol pred spáchaním trestného činu, za ktorý súd ukladá trest, riadny život, na poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. j) Trestného zákona sa vždy prihliadne, podľa neho vyplýva, že na predmetnú poľahčujúcu okolnosť sa má vždy prihliadnuť, a preto si nevie vysvetliť, prečo tak odvolací súd neurobil.

V druhej časti svojho vyjadrenia obvinený citoval z rovnakého stanoviska trestnoprávneho kolégia, na ktoré sa odvolala aj prokurátorka (R 44/2017). Citovaný výňatok sa má podľa dovolateľa týkať poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. n) Trestného zákona, ktorá sa po postupe v zmysle § 257 ods. 7 Trestného poriadku stáva v určitom zmysle kvalifikovanou okolnosťou, majúcou za následok možnosť nevykonania dokazovania v určitom rozsahu na hlavnom pojednávaní. Umožnenie takéhoto zjednodušeného postupu v konaní súdu je potrebné potom nepochybne považovať za napomáhanie súdu pri objasňovaní trestnej činnosti. V takom prípade by obžalovanému mala byť uznaná táto poľahčujúca okolnosť podľa § 36 písm. l) a písm. n) Trestného zákona.

Záverom preto dovolací súd požiadal, aby vyhovel jeho návrhu v dovolaní a zrušil rozsudok Krajského súdu v Nitre.

Predmetná reakcia obvineného na vyjadrenie Okresnej prokuratúry Topolčany k ním podanému dovolaniu zostala zo strany prokuratúry bez odozvy.

Následne súd prvého stupňa predložil vec dovolaciemu súdu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací v intenciách § 378 Trestného poriadku predbežne preskúmal dovolanie obvineného, pričom zistil, že dovolanie proti napadnutému rozsudku je prípustné [§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. a), písm. h) Trestného poriadku a § 566 ods. 3 Trestného poriadku], bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku) a na zákonom určenom mieste (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku), spĺňa podmienky uvedené v § 372 a § 373 Trestného poriadku, ako aj obsahové náležitosti uvedené v § 374 Trestného poriadku, avšak čo do výroku o vine bolo podané neoprávnenou osobou. Zároveň, ohľadom dovolania obvineného vo vzťahu k dovolaním taktiež napadnutému výroku o treste a spôsobe jeho výkonu dospel po nahliadnutí do spisového materiálu k záveru, že toto nie je dôvodné.

Vo vzťahu k dovolaniu obvineného v časti smerujúcej, hoci len formálne (bez odôvodnenia konkrétnymi námietkami), voči výroku o vine musel dovolací súd konštatovať nasledovné. Z predloženého spisového materiálu vyplýva, že na hlavnom pojednávaní konanom 17. januára 2018 urobil obvinený po poučení predsedníčkou senátu okrem iného podľa § 257 ods. 1 až ods. 8 Trestného poriadku a v prítomnosti obhajcu JUDr. Martina Válskeho vyhlásenie, že je vinný zo skutku uvedeného v obžalobe (č. l. 265 spisu). Na nasledujúce otázky položené na návrh prokurátorky predsedníčkou senátu, postupujúcou v súlade s § 257 ods. 5 Trestného poriadku, obvinenému v zmysle § 333 ods. 3 písm. c), písm. d), písm. f), písm. g) a písm. h) Trestného poriadku tento odpovedal kladne (č. l. 266 spisu). Po vyslovení návrhu prokuratúry i obhajcu obvineného na prijatie predmetného vyhlásenia obvineného súd prvého stupňa

procesne bezchybným spôsobom uznesením vyhláseným na hlavnom pojednávaní podľa § 257 ods. 7 Trestného poriadku prijal vyhlásenie obvineného, že je vinný zo spáchania skutku uvedeného v obžalobe, a následne, uznesením vyhláseným podľa § 257 ods. 8 Trestného poriadku vyslovil, že dokazovanie v rozsahu, v akom obvinený priznal spáchanie skutku, sa nevykoná a dokazovanie sa vykoná iba v súvislosti s výrokom o treste a ochrannom opatrení (č. l. 266-267 spisu).

Podľa § 257 ods. 5 Trestného poriadku ak obžalovaný na hlavnom pojednávaní vyhlásil, že je vinný zo spáchania skutku alebo niektorého zo skutkov uvedených v obžalobe alebo urobil vyhlásenie podľa odseku 4, súd v tomto rozsahu postupuje primerane podľa § 333 ods. 3 písm. c), písm. d), písm. f), písm. g) a písm. h) a zároveň obžalovaného poučí, že súdom prijaté vyhlásenie o vine, ako aj súdom prijaté vyhlásenie, že nepopiera spáchanie skutku uvedeného v obžalobe, je neodvolateľné a v tomto rozsahu nenapadnuteľné odvolaním ani dovolaním okrem dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c).

Podľa § 257 ods. 8 Trestného poriadku ak súd rozhodol, že vyhlásenie obžalovaného podľa odseku 5 prijíma, zároveň vyhlási, že dokazovanie v rozsahu, v akom obžalovaný priznal spáchanie skutku, sa nevykoná, a vykoná dôkazy súvisiace s nepriznaným skutkom, výrokom o treste, náhrade škody alebo ochranného opatrenia. To nevyklučuje možnosť výsluchu obžalovaného o účasti inej osoby na žalovanej trestnej činnosti.

Podľa § 369 ods. 1 Trestného poriadku dovolanie z dôvodov uvedených v § 371 podá minister spravodlivosti len na podnet. Podnet môže podať osoba, ktorej tento zákon nepriznáva právo na podanie dovolania okrem osoby, ktorá nespĺňa podmienku dovolania uvedenú v § 372 ods. 1.

Podľa § 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku proti právoplatnému rozhodnutiu súdu druhého stupňa môže podať dovolanie z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 obvinený vo svoj prospech proti výroku, ktorý sa ho priamo týka.

Podľa § 372 ods. 1 Trestného poriadku oprávnené osoby okrem ministra spravodlivosti môžu podať dovolanie len vtedy, ak využili svoje zákonné právo podať riadny opravný prostriedok a o ňom bolo rozhodnuté. Obvinený a osoby uvedené v § 369 ods. 5 môžu podať dovolanie aj vtedy, ak riadny opravný prostriedok podal prokurátor alebo poškodený a odvolací súd rozhodol v neprospech obvineného. Generálny prokurátor môže podať dovolanie aj vtedy, ak riadny opravný prostriedok podal obvinený a odvolací súd rozhodol v jeho prospech.

Z citovaných ustanovení vyplýva, že proti rozsudku vyhlásenému po prijatí vyhlásenia obvineného o vine (§ 257 ods. 5 Trestného poriadku) možno podať dovolanie len z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, pričom hoci v § 257 ods. 5 Trestného poriadku nie je špecifikovaný konkrétny subjekt, ktorému toto právo prislúcha, jeho výkladom v spojení s ďalšími ustanoveniami upravujúcimi postup v konaní o dovolaní [§ 369 ods. 1, ods. 2 písm. b), § 372 ods. 1 veta prvá Trestného poriadku] treba dospieť k nepochybnému záveru (judikovanému Najvyšším súdom Slovenskej republiky v uznesení zo 14. apríla 2016, sp. zn. 6Tdo/3/2016, uverejnenom v Zbierke pod č. 12/2017), že proti rozsudku, ktorý bol vyhlásený po prijatí vyhlásenia obvineného o priznaní viny (§ 257 ods. 5 Trestného poriadku) môže dovolanie podať len minister spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len "minister spravodlivosti"), a to na podnet obvineného alebo na podnet inej osoby [§ 369 ods. 1, § 371 ods. 1 písm. c), § 372 ods. 1 Trestného poriadku].

Na základe uvedeného možno konštatovať, že v danom prípade osobou oprávnenou na podanie dovolania proti rozsudku, ktorý bol vyhlásený po prijatí vyhlásenia obvineného P. K., že je vinný zo skutku uvedeného v obžalobe, je (v časti týkajúcej sa výroku o vine) iba minister spravodlivosti, pretože ide o rozhodnutie súdu prvého stupňa, proti ktorému obvinený, s poukazom na § 257 ods. 5 Trestného poriadku, nemôže účinne podať odvolanie. V prejednávanej veci sa obvinený síce zároveň aj vzdal svojho práva podať odvolanie, avšak rozsudok súdu prvého stupňa napadla čo do výroku o treste odvolaním podaným v neprospech obvineného prokurátorka. Krajský súd v odôvodnení svojho rozsudku správne konštatoval, že výrok o vine a výrok o ochrannom dohľade a ochrannom opatrení

nadobudli právoplatnosť a obvinený P. K. bol teda rozsudkom Okresného súdu Topoľčany zo 17. januára 2018, sp. zn. 3T/48/2017, právoplatne uznaný vinným zo spáchania obzvlášť závažného zločinu nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c), písm. d), ods. 2 písm. b), písm. c), písm. d) Trestného zákona s použitím § 138 písm. b), písm. j) Trestného zákona a § 139 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, s ohľadom na čo sa zamerlal len na preskúmanie výroku o treste, ktorý bol napadnutý odvolaním prokurátorky.

Dovolací súd v tejto súvislosti marginálne poznamenáva, že vyhlásenie o vine je slobodným prejavom vôle obvineného prijať vinu podľa obžaloby, ktorý zákon rešpektuje a umožňuje. Ak má súd pochybnosti o výsledkoch prípravného konania vo vzťahu k žalovanému skutku v rovine skutkovej alebo právnej, má procesný priestor na ich vyjadrenie vymedzený pri rozhodovaní o otázke, či vyhlásenie obžalovaného prijme. Následné skúmanie viny, respektíve jej kvalifikačnej podoby vo vzťahu k dotknutému skutku by popieralo zmysel a obsah predchádzajúceho uznania viny obvineným a prijatia tomu zodpovedajúceho vyhlásenia súdom (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 7. februára 2012, sp. zn. 2 To 5/2011).

Z vyššie uvedeného je zrejmé, že v danom prípade nebol výrok o vine obvineného odvolacím súdom preskúmaný, čo tento zároveň jednoznačne vyjadril i v odôvodnení svojho rozsudku. Keďže obvinený P. K. nemohol proti dovolaním napádanému výroku o vine podať riadny opravný prostriedok a k zmene tohto výroku v jeho neprospech nedošlo ani na podklade odvolania prokurátorky, nie je v posudzovanej veci osobou oprávnenou podať dovolanie do výroku o vine, pričom takouto osobou by mohol byť len minister spravodlivosti. Z tohto dôvodu najvyššiemu súdu neostávalo iné, než dovolanie obvineného P. K. v časti, v ktorej bolo podané do výroku o vine, odmietnuť bez preskúmania veci podľa § 382 písm. b) Trestného poriadku ako podané neoprávnenou osobou.

Uvedený právny záver, týkajúci sa výroku o vine, však nemožno uplatniť voči dovolaním tiež napadnutému výroku odvolacieho súdu o treste, ktorým bol výrok súdu prvého stupňa o treste na podklade odvolania prokurátorky zmenený v neprospech obvineného.

Z podstaty podaného dovolania vyplýva, že sa ním obvinený, v časti výroku o treste odňatia slobody, domáha právneho stavu ustáleného rozsudkom okresného súdu uplatnením inštitútu mimoriadneho zníženia trestu podľa § 39 ods. 1, ods. 3 písm. c) Trestného zákona, aplikáciou § 48 ods. 4 Trestného zákona a priznaním poľahčujúcich okolností podľa § 36 písm. j) a písm. l) Trestného zákona a nad jeho rámec aj priznania poľahčujúcich okolností podľa § 36 písm. d) a písm. n) Trestného zákona, vecne dôvodiac tým, že k nepoužitiu označených ustanovení Trestného zákona krajským súdom došlo v dôsledku zmien okresným súdom ustálených skutkových zistení, a to na základe dôkazov, ktoré v konaní pred súdom neboli vykonané, a ktoré teda neboli vykonané zákonným spôsobom [§ 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku] ani v súlade s požiadavkou kontradiktórnosti [§ 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku].

S ohľadom na uvedené Najvyšší súd Slovenskej republiky úvodom pripomína, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Nielen z označenia tohto opravného prostriedku ako mimoriadneho, ale predovšetkým zo samotnej úpravy dovolania v Trestnom poriadku je zrejmé, že dovolanie nie je určené k náprave akýchkoľvek pochybení súdov, ale len tých najzávažnejších - mimoriadnych - procesných a hmotnoprávných chýb, ktoré by svojím charakterom mohli mať výrazný vplyv na konanie a jeho procesný výsledok, a preto je potrebné ich odstrániť, a ktoré sú ako dovolacie dôvody taxatívne uvedené v ustanovení § 371 ods. 1 Trestného poriadku.

Dovolací súd nie je povolaný na revíziu napadnutého rozhodnutia z vlastnej iniciatívy, práve naopak z ustanovenia § 385 ods. 1 Trestného poriadku *expresis verbis* vyplýva, že je viazaný dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené.

Podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku dovolanie možno podať ak:

c) zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu,

g) rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom,

Podľa ustálenej praxe dovolacieho súdu vo vzťahu k výkladu dovolacích dôvodov uvedených v ustanovení § 371 ods. 1 písm. c) a písm. g) Trestného poriadku je potrebné uviesť nasledovné:

Zásadným porušením práva na obhajobu [§ 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku] sa rozumie najmä porušenie ustanovení o povinnej obhajobe, teda stav, keď obvinený po určitú časť trestného konania nemal obhajcu napriek tomu, že ho mal mať, a zároveň orgány činné v trestnom konaní alebo súd, v tomto čase skutočne vykonávali úkony trestného konania, ktoré smerovali k vydaniu meritórneho rozhodnutia, ktoré bolo napadnuté dovolaním. Výnimočne môže ísť aj o iné pochybenie súdu alebo orgánov činných v trestnom konaní, v dôsledku ktorého dôjde k odňatiu alebo znemožneniu riadneho uplatnenia procesných práv obvineného. Zároveň je však potrebné zdôrazniť, že nie každé porušenie práva obvineného na obhajobu môže mať za následok konštatovanie naplnenia dovolacieho dôvodu uvedeného v ustanovení § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Zákon totiž výslovne požaduje, aby išlo o porušenie zásadné. Takéto porušenie musí teda kardinálnym, kľúčovým spôsobom zasiahnuť do možnosti obvineného uplatniť svoje základné právo brániť sa proti tvrdeniam obžaloby. Prípadné porušenie práva na obhajobu, pokiaľ sa zásadným spôsobom neprejaví na postavení obvineného v trestnom konaní, preto samo osebe nezakladá dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Pri posudzovaní, či v tom ktorom prípade bolo zásadným spôsobom porušené právo obvineného na obhajobu, je potrebné vychádzať zo všetkých okolností a špecifik konkrétneho prípadu a tieto individuálne ako aj vo vzájomných súvislostiach vyhodnotiť. Právo na obhajobu treba chápať ako vytvorenie podmienok pre úplné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu a zákonný postup pri reakcii orgánov činných v trestnom konaní a súdu na uplatnenie každého obhajovacieho práva.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku možno uplatniť len v prípade, ak dôjde k porušeniu zákonných ustanovení upravujúcich vykonávanie jednotlivých dôkazných prostriedkov. Vzťahuje sa k najdôležitejšej fáze trestného konania - k dokazovaniu. Dokazovanie prebieha v štyroch etapách. Prvou je vyhľadávanie dôkazov, druhou ich zabezpečenie, treťou ich vykonávanie a poslednou etapou dokazovania je hodnotenie dôkazov. Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku sa týka predovšetkým tretej etapy dokazovania, t. j. vykonávania dôkazov súdom, ale zahŕňa aj predchádzajúce dve štádiá dokazovania (vyhľadávanie a zabezpečovanie), pretože dôkazy zadovážené v rozpore so zákonom, eventuálne získané nezákonným donútením alebo hrozbou s výnimkou prípadu, keď sa použije ako dôkaz proti osobe, ktorá také donútenie alebo hrozbu donútenia použila (§ 119 ods. 4 Trestného poriadku), nie sú v trestnom konaní použiteľné a hodnotiteľné. V rámci uvedeného dovolacieho dôvodu sa preto skúma predovšetkým postup orgánov činných v trestnom konaní a súdu pri získavaní a vykonávaní dôkazov, ktoré slúžili ako podklad pre rozhodnutie vo veci.

Oboznámením sa s obsahom predloženého spisu najvyšší súd zistil nasledovné skutočnosti:

Dovolaateľ, hoci vo vzťahu k výroku o treste a spôsobe jeho výkonu namietal nepoužitie celého radu hmotnoprávných ustanovení [§ 36 písm. d), písm. j), písm. l) a písm. n) Trestného zákona, § 39 ods. 1, ods. 3 písm. c) Trestného zákona, § 48 ods. 4 Trestného zákona], tento formálne síce nenapadol z hmotnoprávnej pozície [prostredníctvom dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h), respektíve písm. i) Trestného poriadku], ale z dôvodov spočívajúcich v pochybeniach odvolacieho súdu v jeho procesnom postupe, avšak fakticky smeroval svoje výhrady aj voči úvahám krajského súdu, sprevádzajúcim proces hodnotenia súdom prvého stupňa ustálených skutkových zistení.

Vo vzťahu k námietkam, zakladajúcim podľa dovolateľa dovolacie dôvody uvedené v § 371 ods. 1 písm. c) a písm. g) Trestného poriadku, je nevyhnutné pripustiť, že tieto vychádzajú z okolností, ktorá zodpovedá skutočnému stavu veci. Je totiž neodškriepiteľným faktom, že odvolací súd v odôvodnení

svojho rozhodnutia citoval z výpovedí viacerých svedkov, uskutočnených v prípravnom konaní, bez toho, aby títo svedkovia vypovedali v konaní pred súdom či ich výpovede z prípravného konania boli pred súdom aspoň prečítané. Na prvý pohľad by sa preto mohlo zdať, že tieto zistenia podporujú závery obvineného o naplnení uplatnených dovolacích dôvodov. Dovolací súd si ich však napriek uvedenému nemohol osvojiť, a to z nasledujúcich dôvodov.

Krajský súd v odôvodnení dovolaním napadnutého rozsudku sám výslovne uviedol, že k zdôrazneniu obsahov svedeckých výpovedí pristúpil, aby ozrejmil vyšší stupeň protiprávnosti konania obvineného. Tento mal (tak ako vyplynul z dotknutých výpovedí) spočívať v tom, že obvinený podával psychotropnú látku najmenej šiestim osobám, vrátane osôb, ktorých závislosť na drogách a liečenie z nej mu boli známe, ako aj osôb vo veku nižšom ako osemnásť rokov, pričom tak konal po dlhší čas. Všetky uvedené okolnosti pritom zodpovedajú znakom podmieňujúcim subsumpciu konania obvineného pod kvalifikovanú skutkovú podstatu trestného činu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi vyjadrenú v § 172 ods. 2 písm. b), písm. c) a písm. d) Trestného zákona, t.j. jeho spáchaniu:

- vo vzťahu k osobe, ktorá sa lieči z drogovej závislosti [písm. b) citovaného ustanovenia § 172 ods. 2 Trestného zákona],
- závažnejším spôsobom konania, a to po dlhší čas - podľa § 138 písm. b) Trestného zákona a na viacerých osobách - podľa § 138 písm. j) Trestného zákona [písm. c) citovaného ustanovenia § 172 ods. 2 Trestného zákona], a
- na chránenej osobe, v danom prípade na dieťati - podľa § 139 písm. a) Trestného zákona [písm. d) citovaného ustanovenia § 172 ods. 2 Trestného zákona].

Konanie obvineného bolo podľa uvedených ustanovení § 172 ods. 2 Trestného zákona posúdené už v podanej obžalobe a takto právne kvalifikované aj v okamihu, keď obvinený na hlavnom pojednávaní 17. januára 2018 po vyhlásení, že je vinný zo skutku uvedeného v obžalobe, odpovedal kladne na otázky položené mu predsedníčkou senátu v zmysle § 333 ods. 3 písm. c), písm. d), písm. f), písm. g) a písm. h) Trestného poriadku, a to vrátane otázky, či rozumie právnej kvalifikácii skutku ako trestného činu [§ 333 ods. 3 písm. f) Trestného poriadku]. Právna kvalifikácia konania obvineného podľa citovaných ustanovení § 172 ods. 2 Trestného zákona sa tak následne premietla i do právnej vety výrokovej časti rozsudku súdu prvého stupňa, pričom v plnom rozsahu zodpovedá popisu skutku tak, ako bol vyjadrený v skutkovej vete výrokovej časti predmetného rozhodnutia. Z uvedeného je preto zrejmé, že skutkové okolnosti, na základe ktorých krajský súd zmenil výrok o treste, nemožno označiť za nové ani vyplývajúce výlučne z ním citovaných výpovedí svedkov z prípravného konania. Pokiaľ totiž krajský súd odôvodnil svoje rozhodnutie poukazom na závažnosť konania dovolateľa, ktorú vzhliadol v množstve a charakteristike osôb, voči ktorým sa obvinený trestného činu dopustil, a v dĺžke jeho konania, a zároveň všetky tieto okolnosti boli výslovne vyjadrené v skutkovej vete výrokovej časti prvostupňového rozsudku, námietka dovolateľa, že odvolací súd vychádzal zo zmeneného skutkového stavu, celkom zjavne neobstojí. V kontexte týchto súvislostí je tak uvedená výhrada dovolateľa vo svojej podstate de facto vyjadrením jeho nesúhlasu s rozhodnutím odvolacieho súdu a ním prezentovaným odôvodnením svojich právnych záverov. Namietajúc nesprávne vyhodnotenie skutkových zistení vyjadrených v podstate v skutkovej vete výrokovej časti rozsudku okresného súdu, respektíve [v prípade okolností majúcej rozhodujúci vplyv pre záver o prítomnosti poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. j) Trestného zákona - vedenie riadneho života] vyplývajúcich z dokazovania vykonaného na hlavnom pojednávaní (prečítaním odpisu z registra trestov a výpisu z evidencie priestupkov), a najmä nedostatočné zhodnotenie ním označených skutočností (in concreto že sa priznal a oľutoval trestnú činnosť; že sa jej dopustil, lebo bol sám závislý na droge; že sa na jeho osobu hľadelo, ako keby nebol súdne trestaný; že drogy nedistribuoval za účelom zisku, ale preto, že sa pohyboval v komunite ľudí, kde si drogy vzájomne zadovážovali a poskytovali; ako aj že osoby, ktorým drogu poskytol, boli už dlhodobými užívateľmi drog a na užívanie drog nikoho nenavádzal), týkajúcich sa najmä okolností, odôvodňujúcich podľa jeho názoru jednak priznanie poľahčujúcich okolností podľa § 36 písm. d), písm. j), písm. l) a písm. n) Trestného zákona, jednak mimoriadne zníženie trestu podľa § 39 ods. 1 Trestného zákona, odvolacím súdom, obvinený v podstate napadol spôsob hodnotenia vykonaných dôkazov ako aj samotných skutkových záverov, ktoré v súvislosti so svojím vyhlásením o vine akceptoval bez

vykonania dokazovania v konaní pred súdom, krajským súdom.

Konštatované vedie k nepochybnému záveru o tom, že tieto námietky obvineného, ktoré formálne síce smerujú voči porušeniu procesných ustanovení upravujúcich konanie pred odvolacím súdom, avšak fakticky, ako na to bolo poukázané vyššie, napádajú spôsob, akým sa odvolací súd vysporiadal so skutkovými závermi vyjadrenými v skutkovej vete výrokovej časti prvostupňového rozsudku, respektíve vyplývajúcimi z dokazovania vykonaného na hlavnom pojednávaní, a akým tieto hodnotil, sa vyznačujú rýdzo skutkovým charakterom. Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu uplatnenému podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku preto najvyšší súd opakovane pripomína, že vlastné hodnotenie dôkazov nemožno považovať za porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom. Samotné hodnotenie jednak výsledkov vykonaného dokazovania, v danom prípade predovšetkým obsahu odpisu z registra trestov a výpisu z evidencie priestupkov, a jednak a v prejednávanej veci najmä priebehu skutkového deja a ďalších okolností spáchania žalovaného skutku, ako už bolo uvedené, nemôže byť predmetom prieskumnej právomoci dovolacieho súdu. Zároveň sa k týmto námietkam obvineného, uplatneným v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, žiada poznamenať, že do práva na spravodlivý proces nepatrí právo strany v konaní, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi, návrhmi a hodnotením dôkazov. Právo na spravodlivý proces neznamená ani právo na to, aby bola strana konania pred všeobecným súdom úspešná, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jej požiadavkami a právnymi názormi. Súd neporuší žiadne práva strany v konaní, ak si neosvojí ňou navrhnutý spôsob hodnotenia vykonaných dôkazov a ak sa neriadi jej výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov. Vykonanie a hodnotenie dôkazov, prípadne (z nich plynúcich) skutkových záverov, odlišne od predstáv a želaní obvineného teda nie je porušením práva na obhajobu, a preto nemôže napĺňať ani dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, ale ani žiaden iný dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku.

Ak by totiž záver orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu učinенý v zmysle § 2 ods. 12 Trestného poriadku o tom, že určitú skutkovú okolnosť považuje za dokázanú a že ju nebude overovať ďalšími dôkazmi, zakladal opodstatnenosť dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku, odporovalo by to viazanosti dovolacieho súdu zisteným skutkom podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, ktoré vyjadruje zásadu, že účelom dovolacieho konania je posudzovanie právnych otázok, nie posudzovanie správnosti a úplnosti zistenia skutkového stavu. K tomu je len pre úplnosť potrebné dodať, že uvedené sa netýka dovolania ministra spravodlivosti podaného podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku.

S ohľadom na uvedené musel odvolací súd vo vzťahu k námietkam obvineného, subsumovaným pod dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku konštatovať, že tento bol uplatnený neopodstatnene.

Pokiaľ ide o relevanciu dovolacích námietok vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku, je potrebné konštatovať, vychádzajúc z vyššie uvedeného, že odvolací súd nepostupoval štandardne ani optimálne, keď v odôvodnení svojho rozhodnutia citoval z dôkazov, ktoré v konaní pred súdom neboli vykonané. Zároveň sa však žiada dodať, že vzhľadom na skutočnosť, že odvolací súd tak konal v úmysle (ktorý sám deklaroval) len zdôrazniť tie okolnosti spáchaného skutku, ktoré úplne zjavne vyplývajú už z opisu skutku uvedeného v skutkovej vete výrokovej časti prvostupňového rozsudku, nemohol odvolací súd, majúci na zreteli účel uplatnenia dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku určeného na nápravu najzávažnejších procesných a hmotnoprávnych chýb, ktoré by svojím charakterom mohli mať výrazný vplyv na konanie a jeho procesný výsledok, len mechanicky skonštatovať naplnenie uplatneného dovolacieho dôvodu. Z okolností prípadu je totiž zrejmé, že pochybenie, ktorého sa odvolací súd dopustil, je z hľadiska jeho dôsledkov len formálneho charakteru. Dovolací súd má za to, že aj v prípade, ak by odvolací súd nepoukázal na predmetné výpovede svedkov, k záveru, vyjadrenému vo výrokovej časti napadnutého rozsudku, musel dospieť už len na podklade skutkových záverov ustálených v skutkovej vete výrokovej časti prvostupňového rozsudku. Z uvedených dôvodov najvyšší súd nepochyboval o tom, že napadnuté rozhodnutie je materiálne správne. Za týchto okolností potom nemohol konštatovať ani naplnenie

dovolacieho dôvodu uplatneného obvineným podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku.

Nad rámec uvedeného považuje dovolací súd za žiaduce uviesť k námietkam obvineného nasledovné.

Pokiaľ sa obvinený podaným dovolaním domáhal v konečnom dôsledku aplikácie § 39 ods. 1, ods. 3 písm. c) Trestného zákona, a teda mimoriadneho zníženia trestu, musel najvyšší súd, nespochybňujúci procesnú možnosť aplikácie označených ustanovení Trestného zákona či v súvislosti s vyhlásením obvineného o vine podľa § 257 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku analogicky aj ustanovení § 39 ods. 2 písm. d), ods. 4 Trestného zákona (R 44/2017), podotknúť, že ide zákonnú možnosť, a nie povinnosť súdu, ako sa zjavne nesprávne domnieva obvinený, a to bez ohľadu na množstvo a povahu poľahčujúcich okolností, ktoré mu svedčia, či skutočnosť, že pred súdom vyhlásil, že je vinný, a súd toto vyhlásenie prijal. Inštitút mimoriadneho zníženia trestu podľa § 39 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona je totiž vždy fakultatívnej povahy, čo znamená, že obvinený na takéto rozhodnutie nemá právny nárok. Zo stabilnej judikatúry najvyššieho súdu (R 5/2011, R 51/2014) navyše celkom jednoznačne vyplýva, že námietka nepoužitia ustanovenia § 39 Trestného zákona nezakladá žiaden z dovolacích dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 Trestného poriadku.

Vo vzťahu k poľahčujúcim okolnostiam sa obvinený domáhal priznania poľahčujúcich okolností podľa § 36 písm. d) [spáchal trestný čin vo veku blízkom veku mladistvých alebo ako osoba vo vyššom veku, ak táto skutočnosť mala vplyv na jeho rozumovú alebo vôľovú spôsobilosť], písm. j) [viedol pred spáchaním trestného činu riadny život], písm. l) [priznal sa k spáchaniu trestného činu a trestný čin úprimne oľutoval] a písm. n) Trestného zákona [napomáhal pri objasňovaní trestnej činnosti príslušným orgánom], pritom zistenie poľahčujúcej okolnosti vyjadrenej v § 36 písm. l) Trestného zákona bolo odvolacím súdom (napriek určitým výhradám) konštatované ako v napadnutom výroku tak aj v jeho odôvodnení, a teda premietnuté aj do úpravy trestnej sadzby, v rámci ktorej odvolací súd ukladal dovolateľovi trest odňatia slobody. Čo sa týka neprihliadnutia na ostatné obvineným označené poľahčujúce okolnosti, dovolací súd pripomína, že otázka zisťovania, respektíve zhodnotenia (ne)existencie poľahčujúcich okolností (ako aj priťažujúcich okolností) je otázkou skutkovou, ktorá je vylúčená z preskúmania dovolacieho súdu v prípade, že tento koná na podklade dovolania obvineného podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku, ibaže by súd vo výroku napadnutého rozhodnutia konštatoval danosť niektorej takejto okolnosti, či už poľahčujúcej alebo priťažujúcej, ale v rozpore s tým ju nevzal do úvahy pri ukladaní trestu - pri úprave trestnej sadzby - tak, ako to ustanovuje § 38 ods. 2 až 4 Trestného zákona. Taká okolnosť by za splnenia podmienky uvedenej v § 371 ods. 5 Trestného poriadku mohla znamenať naplnenie dovolacieho dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku (R 18/2015). Skutočnosť uvedeného charakteru v prejednávanej veci nebola zistená, a preto námietka nepriznania všetkých poľahčujúcich okolností, menovite tých vyjadrených v § 36 písm. d), písm. j) a písm. n) Trestného zákona, nezakladá žiadny z obvineným uplatnených dovolacích dôvodov ani dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku, viažuceho sa k uloženému druhu trestu a jeho výmere, či dovolacieho dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, spočívajúceho v nesprávnom použití hmotnoprávnych ustanovení. V tejto súvislosti dovolací súd len marginálne poznamenáva, že pochybenie spočívajúce v nesprávnom vyhodnotení kritérií uvedených v § 34 až § 39 Trestného zákona a v dôsledku toho uloženie neprimerane prísneho (alebo naopak mierneho) trestu, nie je možné dovolaním vytykať prostredníctvom dovolacieho dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku a namietat tak voľnú úvahu súdu pri ukladaní trestu a hodnotení osoby páchatela, pokiaľ je trest uložený v rámci zákonom určenej trestnej sadzby (R 5/2011). Rovnako, v danom prípade by nepoužitie hmotnoprávnych ustanovení, ktorých aplikácie sa obvinený dovolával, nemohlo naplniť ani dovolací dôvod vyjadrený v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, na naplnenie ktorého sa vyžaduje nesprávne použitie, a nie nepoužitie niektorého hmotnoprávneho ustanovenia. Uvedený záver platí aj pre aplikáciu § 48 ods. 4 Trestného zákona, ktorej sa dovolateľ domáhal. Použitie uvedeného ustanovenia Trestného zákona je navyše, keďže nie je kogentného charakteru, vecou voľnej úvahy konajúceho súdu, ktorý v danom prípade nevzhladol dôvody pre využitie moderačného oprávnenia súdu zakotveného v § 48 ods. 4 Trestného zákona a v súlade so stavom veci sa priklonil k aplikácii kogentného ustanovenia § 48 ods. 3 písm. b) Trestného zákona.

Napriek konštatovanému najvyšší súd považoval za žiaduce aspoň stručne aj vecne reflektovať na námietku dovolateľa, týkajúcu sa nepriznania poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. j) Trestného zákona. Dovolateľ argumentoval odkazom na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 26. novembra 2014, sp. zn. 2 To 9/2014 (zverejnený v Zbierke pod č. 29/2018), v ktorom najvyšší súd okrem iného (prijaté právne vety sa týkajú otázky zločineckej skupiny) uviedol, že ak sa na páchatela hľadí, ako keby nebol odsúdený, a okrem predchádzajúceho odsúdenia s takými účinkami (účinkami jeho zahľadania) nemožno na základe iných okolností konštatovať, že páchatel nevedol pred spáchaním trestného činu, za ktorý súd ukladá trest, riadny život, na poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. j) Trestného zákona sa vždy prihliadne. K tomu treba uviesť, že v danom prípade záver, že dovolateľ pred spáchaním trestného činu nevedol riadny život, neodôvodňovali len predchádzajú odsúdenia s účinkami zahľadania, ale aj obsah výpisu z ústrednej evidencie priestupkov obvineného. Nemožno sa preto stotožniť s názorom obvineného, že napadnutý rozsudok krajského súdu nerešpektuje rozhodovaciu prax najvyššieho súdu. Navyše, vo vzťahu k účinkom zahľadania predchádzajúcich odsúdení najvyšší súd už v minulosti vysvetlil, že právna fikcia, že sa na páchatela hľadí, ako keby nebol odsúdený, znamená právny zánik skutočnosti odsúdenia, čo však zároveň neznamená zánik skutočnosti, že páchatel spáchal trestný čin. Z uvedeného potom plynie, že ak skoršie odsúdenie obvineného bolo medzičasom zahladené, toto nemožno síce vyhodnotiť ako priťažujúcu okolnosť podľa § 37 písm. m) Trestného zákona, ale mechanicky ani ako poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. j) Trestného zákona (primerane pozri rozhodnutie zverejnené v Zbierke pod č. 10/1974). Krajský súd teda postupoval správne, keď dospel k záveru, že obvinený pred spáchaním skutku riadny život nevedol.

Záverom sa žiada dodať, že samotná neprimeranosť uloženého trestu nepredstavuje žiaden relevantne uplatniteľný dovolací dôvod. Najvyšší súd vo svojej rozhodovacej činnosti chronicky pripomína, že primeranosť uloženého trestu sa v dovolacom konaní neskúma.

Vychádzajúc z uvedeného, najvyšší súd musel obvineným podané dovolanie vyhodnotiť vo vzťahu k napadnutému výroku o treste ako nedôvodné a ako také ho v zmysle § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietnuť.

Na podklade týchto úvah Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.